

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	30.12.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231752455
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxx Xxx (xxxxxxxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	11.05.2024

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 24231752455, mille esemeks on Xxx Xxi poolne liiklusnõuete rikkumine ettevaatamusest, millega tekitati inimesele raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati Xxx Xxile KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

11.05.2024 kella 16:59 paiku juhtis Xxx Xxx Harjumaal Harku vallas Tiskre külas mootorsõidukit BMW 320D, reg.märk xxx, ning liikudes mööda Kabelisauna teed Lille tee suunas, sõitis Kabelisauna tee ja Liiva tee ristmikul liiklusmärgi 221 „Anna teed“ mõjualalt välja ning ette sõidueesõigusega teel liikunud mootorrattale Triumph Thruxton, reg.märk xxx, mida juhtis Xxx Xxx (xxxxxxxxxxx), kes liikus mööda xxx teet xxx tee poolt xxx tee suunas ehk sõiduauto juhi suhtes paremalt vasakule. Mootorsõidukite kokkupõrke tagajärjel sai Xxx Xxx tervisekahjustused, milledest paranemine kestab üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus Xxx Xxx ettevaatamusest järgmisi liikluseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 1, mille kohaselt peab liikleja tee andmisel juhinduma liikluskorraldusvahendite nõuetest ja reguleerija märguannetest ning majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse nr 12 (vastu võetud 22.02.2011) „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“ § 7 p 3, mis sätestab, et eesõigusmärk 221 „Anna teed“ kohustab juhti andma teed lõikuval teel;

- d) LS § 56 lg 1, mille kohaselt ristmikule lähenedes peab juht olema eriti tähelepanelik ja arvestama ristmiku liiklusoludega. Juht peab sõitma sellise kiirusega, et tal on vajaduse korral võimalik sõiduk seisma jätta ja anda teed eesõigust omavale liiklejale.

Seega pani Xxx Xxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on KarS § 423 lg 1 järgi õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistusmäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

07.10.2024 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel võttis Xxx Xxx temale inkrimineeritud kuriteo omaks ning avaldas kahetsust toimunu pärast. Ta tunnistas, et liiklusõnnetus oleks olnud välditav, kui ta oleks enne ristmikule välja sõitmist täiendavalt paremale vaadanud. 30.12.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröri vahetult, väljendas kahtlustatav samuti siirast kahetsust, et tema hooletuse tõttu on inimene saanud rasked tervisekahjustused.

Seega esineb antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav ei oma kehtivaid kriminaalkaristusi, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Rahalise kohustuse suuruse kindlaksmääramisel võtab prokurör arvesse järgmisi asjaolusid. Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 p 2.4.1. sätestab, et rahalise kohustuse alammäär täisealise isiku puhul on pool miinimumpalgast määruse koostamise kuupäeva seisuga. 2024. aastal moodustab miinimumpalk 820 eurot, millest pool on 410 eurot.

Kahtlustatava näol on tegemist üliõpilasega. Töökoht kahtlustataval puudub ning tema on vanemate ülalpidamisel. Seega on ilmne, et kahtlustatava poolt riigituludesse makstav summa üleliia suur olla ei saa. Arvestama peab sedagi, et menetluse lõpetamisel tuleb temal hüvitada märkimisväärses ulatuses menetluskulusid. Seetõttu on prokuröri arvates põhjendatud määrata kahtlustatavale rahaline kohustus, mille suuruseks on peaprokuröri poolt kehtestatud alammäära lähedane summa.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheselt mõistetavalt reageerinud, tema on oma teo keelatusest aru saanud ning kahetseb seda. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kannatanu Xxx Xxx tsiviilhagi ei esitanud, kuna kahju hüvitamise küsimus leidis kohtuvälise lahenduse. 12.12.2024 esitas kannatanu lepinguline esindaja vandeadvokaat Indrek Sirk prokuratuurile taotluse, milles avaldas, et mittevaralise kahju hüvitamise osas on liiklusõnnetuse põhjustajaga sõlmitud kompromissleping. Varalise kahju hüvitamise menetlus ei ole veel lõpule viidud, kuid senise kahjukäsitlemise käigu põhjal ei ole põhjust kahelda, et ka varaline kahju hüvitatakse. Küll aga soovib kannatanu õigusabile tehtud kulude summas 1 619,55 eurot hüvitamist.

Kahtlustatav on nõus hüvitama kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 155 eurot ja mootorratta teisalduskulu 59,39 eurot. Samuti on kahtlustatav valmis võtma enda kanda kulud valitud kaitsjale ning kannatanu poolt valitud esindajale makstud mõistliku suurusega tasu.

Kannatanule on KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus selgitatud ning tema on sellest aru saanud.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuelekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks

avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231752455 menetlus.
2. **Kohustada Xxx Xxxi maksma riigituludesse 450 (nelisada viiskümmend) eurot hiljemalt 30.06.2025.**
3. **Kohustada Xxx Xxxi hüvitama kriminaalmenetluse kulud:**
  - **isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr xxx) maksumus 155 eurot hiljemalt 30.06.2025;**
  - **mootorratta Triumph Thruxton, reg.märk xxx, teisealduskulu 59,39 eurot hiljemalt 30.06.2025;**
  - **kannatanu poolt valitud esindajale makstud mõistliku suurusega tasu 1 619,55 eurot, milline summa tuleb hiljemalt 30.06.2025 üle kanda xxx arveldusarvele nr EExxxxxxxxxx.**
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
  - 1 DVD-plaat fotodega sündmuskohalt ja sõidukitest, 1 CD-plaat turvakaamera salvestisega ning 1 CD-plaat kõnesalvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.
7. Kriminaalmenetluse kulud: menetluskulude hüvitamise otsustus sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.

Käesolevas määruses nimetatud kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, muu hulgas on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanu ravikulud.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale Xxx Xxxile ja tema kaitsja Meelis Luhtile. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu Xxx Xxxile ja tema lepingulisele esindajale vandeadvokaat Indrek Sirgile ning Eesti Tervisekassale.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määrukses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)